Zarządzenie nr 4/2015
Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w
Jerzmanowicach
z dnia 10.09.2015 r.

w sprawie wprowadzenia procedury postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.

Na podstawie art. 12a i b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (D. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami) zarządzam, co następuje:

§1

1. Wprowadza się procedurę postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.
2. Procedura odebrania dziecka stanowią załącznik nr 1 do zarządzenia.
3. W przypadku podjęcia przez pracownika socjalnego wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka/i i umieszczeniu go/ich u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub całodobowej placówce opiekuńczo wychowawczej wypełnia się oświadczenie o powierzeniu dziecka przez pracownika socjalnego, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§2

1. Pracownik socjalny zobowiązany jest powiadomić rodzica/opiekuna prawnego o możliwości złożenia zażalenia na odebranie dziecka. Wzór pouczenia o możliwości zażalenia stanowi załącznik nr 3 do zarządzenia.
2. W przypadku decyzji rodzica/opiekuna prawnego o złożeniu zażalenia, pracownik socjalny zobowiązany jest udostępnić wzór zażalenia. Wzór zażalenia stanowi załącznik nr 4 do zarządzenia.

§3

Wprowadza się obowiązek dokumentowania czynności podjętych przez pracownika socjalnego zgodnie z zapisami § 1. Wzór protokołu z podjętych czynności stanowi załącznik nr 5 do niniejszego zarządzenia.

§4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 4/2015 Kierownika GOPS w Jerzmanowicach

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI KONIECZNOŚCI ODEBRANIA DZIECKA Z RODZINY W RAZIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA ŻYCIA LUB ZDROWIA.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553, z późn. zm.), w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej (art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Procedura odebrania dziecka:

- Ma zastosowanie w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.
- Następuje bez wcześniejszego orzeczenia sądu.
- Decyzja o odebraniu dziecka podejmowana jest wspólnie, przez pracownika socjalnego, funkcjonariusza Policji, lekarza (lub ratownika medycznego, lub pielęgniarkę); pracownik socjalny ma prawo odebrać dziecko z rodziny w sytuacji, gdy wykonuje swoje obowiązki służbowe, tj. w godzinach swojej pracy.

Główne zasady postępowania w ramach procedury

- Pracownik socjalny ma **obowiązek** niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin **powiadomić sąd opiekuńczy o odebraniu dziecka i miejscu jego umieszczenia**.
- **sąd niezwłocznie**, nie później jednak jak w ciągu **24 godzin**, **wydaje orzeczenie** o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej, albo o powrocie dziecka do rodziny.
- Na odebranie dziecka **przysługuje zażalenie** do sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia. Zażalenie **może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza policji**, którzy dokonali odebrania dziecka. O prawie do złożenia zażalenia, wraz ze wskazaniem sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia, pracownik socjalny lub funkcjonariusz Policji poucza rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Pouczenie to należy wręczyć na piśmie.

Obowiązki poszczególnych osób uczestniczących w procedurze odebrania dziecka:

a) Pracownik socjalny

przed odebraniem:

- wezwanie policji i lekarza (lub ratownika medycznego, pielęgniarki),
- przedstawienie sytuacji,
- podjęcie wspólnie z policjantem, lekarzem (lub ratownikiem medycznym, pielęgniarką) decyzji o odebraniu dziecka,

w trakcie odebrania:

- wręczenie rodzicom (opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka) na piśmie, pouczenie o prawie do złożenia zażalenia wraz ze wskazaniem sądu opiekuńczego,

- wręczenie rodzicom (opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka) – na piśmie, pouczenia o prawie do złożenia zażalenia wraz ze wskazaniem sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia. W sytuacji, gdy jest to niemożliwe, gdyż rodzice są pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, należałoby rozważyć przesłanie pouczenia pocztą, za poświadczeniem odbioru,

po odebraniu:

- umieszczenie dziecka u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- powiadomienie sądu opiekuńczego – niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin, o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- przyjęcie od rodziców/opiekunów zażalenie na odebranie dziecka. W przypadku wniesienia zażalenia za pośrednictwem pracownika socjalnego, który dokonał odebrania dziecka – niezwłocznie przekazanie zażalenia do sądu.

b) Policjant

przed odebraniem:

- sprawdzenie legitymacji pracownika socjalnego,
- ustalenie tożsamości odbieranego dziecka, rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych, a w razie potrzeby – lekarza lub ratownika medycznego lub pielęgniarki i innych uczestników postępowania, obecnych w miejscu wykonywania czynności,
- zapoznanie się ze wszystkimi informacjami dotyczącymi dziecka, będącymi w posiadaniu pracownika socjalnego,
- ocena na podstawie informacji i okoliczności faktycznych zastanych na miejscu stopnia zagrożenia życia lub zdrowia dziecka i przedstawienie pracownikowi socjalnemu swojego stanowiska co do zasadności jego odebrania,
- współuczestniczenie z pracownikiem socjalnym, lekarzem (lub ratownikiem medycznym, pielęgniarką) w podjęciu decyzji o odebraniu dziecka

w trakcie odebrania:,

- zapewnienie bezpieczeństwa osobistego dziecku, pracownikowi socjalnemu i innym uczestnikom postępowania,
- w razie potrzeby udzielenie pierwszej pomocy i wezwanie pogotowia ratunkowego,
- wręczenie rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka pisemnego pouczenia o prawie złożenia do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego zażalenia na odebranie dziecka. Policjanci nie robią tego, jeśli rodziców pouczył pracownik socjalny.

po odebraniu:

- na wniosek pracownika socjalnego udzielenie niezbędnej pomocy przy umieszczeniu dziecka u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pomoc, o której mowa, będzie polegała w pierwszej kolejności na:

1. zapewnieniu bezpieczeństwa osobistego dziecku, pracownikowi socjalnemu i innym uczestnikom postępowania;
2. ustalenie tożsamości osoby najbliższe, uprawnionego członka rodziny zastępczej lub

uprawnionego pracownika placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której umieszczone zostanie dziecko;
3. sporządzenie (po zakończeniu czynności) notatki urzędowej z przeprowadzonych czynności zawierającej w szczególności: imię i nazwisko oraz stopień służbowy; określenie daty i miejsca przeprowadzonych czynności; informacje o formie i treści wniosków pracownika socjalnego, na którego wniosek podjęte zostały czynności; imię i nazwisko pracownika socjalnego oraz adres jednostki organizacyjnej pomocy społecznej; imię i nazwisko lekarza lub ratownika medycznego, lub pielęgniarki, którzy uczestniczyli w podjęciu decyzji o odebraniu dziecka z rodziny;

- imię i nazwisko oraz inne dane niezbędne do ustalenia tożsamości odebranego dziecka, rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych oraz innych uczestników postępowania obecnych w miejscu wykonywania czynności;
- opis wykonywanych czynności, w tym informacje o podjętej decyzji, z uwzględnieniem stanowisk poszczególnych uczestników;
- wskazanie osób, którym funkcjonariusz wręczył pisemne pouczenie o prawie do złożenia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka;
- informację o wniesieniu za pośrednictwem funkcjonariusza Policji zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka;
- informację o osobie i miejscu, w którym umieszczono odebrane dziecko, jeśli policjant będzie uczestniczył w tej czynności.

Kopia sporządzonej notatki urzędowej przekazana jest do sądu opiekuńczego oraz właściwej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

c) Lekarz (Ratownik, Pielęgniarka)

przed odebraniem:

- zapoznanie się ze wszystkimi informacjami dotyczącymi dziecka, będącymi w posiadaniu pracownika socjalnego,
- określenie stanu zdrowia dziecka, udzielenie pomocy lekarskiej, ocena na podstawie informacji i okoliczności faktycznych zastanych na miejscu stopnia zagrożenia życia lub zdrowia dziecka i przedstawienie pracownikowi socjalnemu swojego stanowiska co do zasadności jego odebrania,
- współuczestniczenie z pracownikiem socjalnym i policjantem w podjęciu decyzji o odebraniu dziecka,

przed odebraniem, w trakcie odebrania i po odebraniu dziecka

- czuwanie nad stanem dziecka.

Przewóz dziecka:

Przepisy nie regulują wprost sposobu przewozu dziecka po jego odebraniu do miejsca umieszczenia. Należy przyjąć za zasadę, że za kompleksowe zabezpieczenie sytuacji dziecka odpowiadają trzy służby biorące udział w procedurze odbierania dziecka z rodziny. Pracownik socjalny decyzję o odebraniu dziecka podejmuje wspólnie z policją oraz pracownikiem ochrony zdrowia. Jedna ze wskazanych służb będzie dysponowała samochodem służbowym lub wykorzystywanym do celów służbowych. Kwestie techniczne należy więc rozstrzygnąć przy współpracy i wspólnym podejmowaniu decyzji pomiędzy trzema służbami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczącymi w zdarzeniu. Zgodnie z art. 39 ust.3 – 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108 poz. 908

z późn. zm.) w pojeździe samochodowym wyposażonym w pasy bezpieczeństwa dziecko w wieku do 12 lat, nieprzekraczające 150 cm wzrostu, przewozi się w foteliku ochronnym lub innym urządzeniu do przewożenia dzieci, odpowiadającym wadze i wzrostowi dziecka oraz właściwym warunkom technicznym, nie dotyczy to jednak przewozu dziecka taksówką osobową, specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego, o którym mowa w art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.), lub pojazdem Policji. Jeżeli po uzgodnieniu z pozostałymi służbami, obowiązku przewiezienia dziecka podejmie się pracownik socjalny, to obowiązek ten spoczywa na samorządzie gminnym lub powiatowym jako organie odpowiedzialnym za realizację wszystkich zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W takim przypadku to samorząd gminny lub powiatowy będzie zobowiązany do zorganizowania dowiezienia dziecka do określonego miejsca w celu zabezpieczenia jego sytuacji lub do pokrycia kosztów zorganizowania transportu. Należy także mieć na uwadze, że na żądanie pracownika socjalnego Policja jest zobowiązana do udzielenia mu pomocy przy czynnościach związanych z przymusowym odebraniem osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostałej pod opieką (w związku z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Pomoc udzielona przez Policję może więc podlegać na dowiezieniu dziecka do odpowiedniej placówki lub do dalszej rodziny.

Dalsze postępowanie po odebraniu dziecka (sąd, zespół interdyscyplinarny)

Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka. O prawie do złożenia zażalenia, wraz ze wskazaniem sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia, pracownik socjalny lub funkcjonariusz Policji poucza rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Pouczenie to należy wręczyć na piśmie. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania dziecka. W takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego.

Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka sąd zawiadamia o tym przełożonych osób, które dokonały odebrania.

Jeżeli umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej nastąpiło MW trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie sąd niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, wydaje orzeczenie o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej, albo orzeczenie o powrocie dziecka do rodziny.

Jeżeli rodzina, w której miało miejsce odebrania dziecka nie była objęta procedurą „Niebieskie Karty", należy wypełnić druk „Niebieska Karta – A" i przekazać go przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Jeżeli procedura „Niebieskie Karty" była wcześniej wszczęta, należy ją kontynuować.

Procedury postępowania Policji określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. nr 81, poz. 448 z 18 kwietnia 2011 r.).

Załącznik nr 2
do Zarządzenia nr4/2015
Kierownika GOPS
w Jerzmanowicach

OŚWIADCZENIE O POWIERZENIU DZIECKA ODEBRANEGO PRZEZ PRACOWNIKA SOCJALNEGO

.....
Miejscowość, data, godzina

.....
Imię i nazwisko osoby, której powierzono dziecko

.....
(adres)

.....
(nazwa placówki lub seria i nr dowodu osobistego)

Oświadczam, że w dniu ..... o godzinie ..... w .....

pracownik socjalny .....
(imię i nazwisko pracownika)

w asyście funkcjonariusza policji .....
(imię i nazwisko policjanta, stopień służbowy)

Przekazał pod moją opiekę, do czasu wydania przez sąd opiekuńczy orzeczenia w sprawie, małoletniej/ego:

1..... ur. .....

2..... ur. .....

3..... ur.……..…..

4..... ur. .....

.....
(podpis osoby, której powierzane jest dziecko)

Załącznik nr 3/2015
do Zarządzenia nr 4/2015
Kierownika GOPS w
Jerzmanowicach

P O U C Z E N I E
O PRAWIE DO ZŁOŻENIA ZAŻALENIANA ODEBRANIE DZIECKA

Prawa rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych:

1. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje prawo zażalenia do Sądu Rejonowego w Krakowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich na odebranie dziecka z rodziny (art. 12b ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.). Termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od faktycznej czynności odebrania dziecka.

2. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania dziecka. W takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego.

3. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania (art. 12b ust.1 zdanie 2 ustawy).

4. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin(art.12b ust. 3 zdanie 1 ustawy)

Oświadczam, że z powyższymi uprawnieniami zapoznałem/am się i potwierdzam odbiór pouczenia

.....
(data i podpis osoby zapoznającej się z uprawnieniami)

Załącznik nr 4
do Zarządzenia nr 4/2015
Kierownika OPS w
Jerzmanowicach

.....
(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)
.....

.....
(adres zamieszkania)

Sąd Rejonowy w Krakowie
Wydział III Rodzinny i Nieletnich

ZAŻALENIE

Zgodnie z art. 12b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2009 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1494 z późniejszymi zmianami) wnoszę zażalenie na odebranie mi dziecka/dzieci
.....
(imię i nazwisko dziecka/dzieci)
z.....
(miejsce odebrania dziecka)
Jednocześnie domagam się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka/dzieci oraz prawidłowości jego dokonania. Zażalenie wnoszę za pośrednictwem pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jerzmanowicach.

.....
(imię i nazwisko pracownika socjalnego)

.....
(imię i nazwisko rodzica, opiekuna prawnego)

.....
(podpis pracownika socjalnego)

Załącznik nr 5
do Zarządzenia nr 4/2015
Kierownika GOPS w
Jerzmanowicach

PROTOKÓŁ

z czynności podjętych w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia (w związku z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r.)

Dnia ..... w związku z .....

.....

.....

.....(*)……..

W obecności:

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

Opis zaistniałej sytuacji:

.....

.....

.....

.....

Osoby obecne na miejscu zdarzenia:

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

W związku ze stwierdzeniem bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka/dzieci:

2.....

3.....

4.....

5.....

pracownik socjalny .....zdecydował o zabezpieczeniu dobra dziecka/dzieci w formie umieszczenia w:

.....

.....

.....(**)

O odebraniu dzieci został zawiadomiony pisemnie Sąd Rejonowy w Krakowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich. data....., godz. .....

Rodzice/opiekunowie prawni lub faktyczni zostali powiadomieni o możliwości złożenia zażalenia na odebranie dziecka oraz domaganie się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka, jak i prawidłowości dokonania odebrania, zgodnie z art. 12b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami) oraz o fakcie możliwości złożenia takiego zażalenia za pośrednictwem pracownika socjalnego.

Otrzymaną informację potwierdzili/nie potwierdzili pisemnie

.....

.....(***)…….....

.....

(podpis pracownika socjalnego)

*rodzaj/forma zgłoszenia
**nazwa placówki opiekuńczo –wychowawczej lub dane osoby pod, której opiekę powierzono dzieci
***przyczyna niepotwierdzenia uzyskania informacji